

Nalazi takođe reflektuju potrebu jačanja uloge udruženja u osiguranju etičnosti i integriteta među članstvom, kao i unutar pravosudne zajednice. Evidentan je manjak komunikacije i doprinosa udruženja u radu VSTV-a BiH, izvršnih i zakonodavnih organa vlasti, poput Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine (MP BiH) i Parlamentarne skupštine BiH. U skladu sa preporukama Priebe izvještaja iz 2019. godine, neophodno je omogućiti “proaktivnost” udruženja, što između ostalog podrazumijeva otvoreniji, efikasniji i efektivniji odnos VSTV-a BiH spram angažmana strukovnih udruženja u vidu inicijativa i drugih prijedloga važnih za funkcionisanje pravosuđa.

U provođenju Istraživanja, ZKT pismeno se obratio VSTV-u BiH sa molbom da se anketa zajedno sa popratnim dopisom podijeli sa nosiocima pravosudnih funkcija, kroz aktivnu mrežu VSTV-a BiH. Time bi se osigurala ažurnost i svrsishodnost Istraživanja. Međutim, na molbu upućenu VSTV-u BiH 4. aprila 2022. godine, ZKT nije dobio nikakvu povratnu informaciju te je ZKT proveo Istraživanje kroz sopstvenu mrežu kontakata.

U konačnici, u Istraživanju je učestvovalo 112 sudija i tužioca, što predstavlja nešto manje od 10% ukupnog broja sudija i tužilaca u zemlji. Ispitanici su prvenstveno članovi udruženja iz Federacije Bosne i Hercegovine (51.79% Udruženje sudija FBiH i 24.11% Udruženje tužilaca FBiH), udruženja koja djeluju na teritoriju cijele BiH (7.14% Udruženja žena sudija u BiH i 2.68 % Udruženje sudija BiH), nosioci pravosudnih funkcija koji su nisu članovi udruženja (9.28%), oni koji su bili članovi udruženja (3.57%) i članovi državnog nivoa pravosuđa (0.89% Udruženje sudija Suda BiH). U Istraživanju nisu učestvovali članovi udruženja sudija i tužilaca iz Republike Srpske i članovi Udruženja sudija Brčko Distrikta.²

Istraživanje takođe ukazuje na potrebu jačanja koordinacije među udruženjima, s ciljem boljeg zastupanja zajedničkih interesa.

Ispod možete pronaći, kategorizirane osnovne informacije o Istraživanju i njegovim ključnim nalazima.

Metodološki okvir

Naziv: Istraživanje percepcije nosilaca pravosudnih funkcija o funkcionalnosti i doprinosu reformskim procesima udruženja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini 2022 (*Istraživanje*)

Metoda prikupljanja podataka: Online anketa (*sprovedena u periodu 8-22. aprila 2022. godine*)

Uzorak ispitanika: sudije i tužioci, (sudije ($N = 72$), tužioci ($N=40$)). Anketni rezultati su u potpunosti anonimni.

Obrazloženje: ključni razlog za odabir svih sudija i tužilaca kao uzorka za ispitivanje je važnost svakog pojedinačnog odgovora i stava nosilaca pravosudnih funkcija o ulozi udruženja u unaprjeđenju statusa nosilaca pravosudnih funkcija, te opšteg doprinosa reformskim procesima u zemlji, kao temama koje ih se naročito tiču, gdje bi njihova mišljenja mogla doprinijeti određenim reformskim procesima i poboljšanjima.

² Članovi ZKT-a su, putem vlastitih mreža, uputili molbu udruženjima iz RS i BD za učestvovanje u provođenju ankete.

Metodologija istraživanja: Kvantitativno istraživanje ove vrste (anketa) se prvenstveno koristi za prikupljanje informacija radi generaliziranja nalaza među određenom populacijom/grupom o njihovim karakteristikama, znanju, stavovima po određenom pitanju. Ključni koraci u ovoj vrsti istraživanja su:

- 1) postavljanje ciljeva za prikupljanje informacija
- 2) dizajn istraživanja
- 3) priprema pouzdanog i mjerodavnog instrumenta za prikupljanje informacija
- 4) administriranje instrumenta i bodovanje
- 5) analiza podataka
- 6) prezentacija rezultata.

Cilj predmetnog istraživanja je bila analiza percepcija i stavova sudija i tužilaca o funkcionalnosti i doprinosu reformskim procesima udruženja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, a vodeći se ključnim segmentima funkcionalnog pregleda, koji analizira relevantne aspekte udruženja poput njihove nezavisnosti, organizacije, upravljanja, te komunikacije sa relevantnim akterima, ovo Istraživanje je imalo za cilj da indicira stavove sudija i tužilaca o pitanjima od značaja za unaprjeđenje rada i djelovanja udruženja.

Istraživanje također ispituje percepciju ispitanika o sveukupnom doprinosu udruženja reformskim procesima, prvenstveno zasnovanim na preporukama iznesenim u Mišljenju Evropske komisije po pitanju Aplikacije za članstvo Bosne i Hercegovine, *Priebe izvještaj* iz maja i decembra 2019.godine, te nalazima i zapažanima udruženja okupljenih oko ZKT-a.

Jedna od preporuka iznesenih u *Priebe izvještaju* uključuje i:

IV. Osiguranje nezavisnosti, integriteta i efikasnosti pravosuđa

Upravljanje sudovima i strukovnim udruženjima

“91. Udruženja sudija i tužilaca trebaju odigrati konstruktivniju ulogu u procesu reforme pravosuđa. Njihovi članovi bi trebalo da mogu slobodno izraziti zabrinutost i samoinicijativno formulisati prijedloge. Ipak, neki od njihovih nedavnih kontroverznih stavova u ključnim trenucima, svrstavanje po entitetskim ili čak nacionalnim linijama, ili suprotstavljanje strožijim standardima integriteta u skladu s evropskim preporukama ukazuju na njihovu podložnost vanjskom uticaju, odnosno nedostatak nezavisnosti. Tako se ne može služiti opštem interesu pravosuđa.”

Definisanje strukture i sadržaja anketnog upitnika

Anketni upitnik sastoji se od 34 pitanja. Ponuđena pitanja su dana u formi odabira ponuđenih odgovora, rangiranja važnosti određenih tvrdnji, ali i mogućnošću dodatnog pojašnjenja u slučaju da se ispitanik ne slaže u potpunosti sa ponuđenom tvrdnjom.

Status ispitanika: funkcija, članstvo (uključujući razloge za istupanje)

Nezavisnost i funkcionalnost udruženja: izbor i način rada upravljačkih struktura udruženja, potreba za izmjenama osnivačkih akata, osnivanje radnih tijela, prioriteta u radu, saradnja sa VSTV-om.

Članstvo: kapacitiranost, pasivnost, mjere za postizanje većeg stepena aktivnosti.

Etika i integritet pravosuđa: podložnost neprimjerenom vanjskom uticaju, doprinos udruženja izgradnji i jačanju integriteta među članovima pravosudne zajednice, transparentnost, prijedlog mjera.

Učešće u reformskim procesima: uloga, kapacitiranost, artikulacija stavova spram VSTV, izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, specifične oblasti/teme u vezi sa reformom pravosuđa na čijem unaprjeđenju bi udruženja trebala raditi prioritetno.

KLJUČNI NALAZI:

Nezavisnost i funkcionalnost udruženja

- 62,62% ispitanika smatra da su udruženja sudija i tužilaca neovisna u svom radu. 21,50% ispitanika smatra da udruženja nisu nezavisna u svom radu, dok se 15,89% ispitanika „djelomično“ slaže sa tvrdnjom da su udruženja neovisna u svom radu iz sljedećih razloga: *netransparentni proces biranja predsjednika udruženja bez aktivnog učešća svih članova; politički uticaji na rukovodstva udruženja; direktni uticaj VSTV na način djelovanja udruženja; strah za nezavisno djelovanje članova udruženja uvjetovan je karijernim napredovanjem i načinom izbora sudija i tužilaca na više pozicije; izbor rukovodstva udruženja je pod uticajem rukovodioca sudova; Udruženje tužilaca FBiH je pod uticajem Federalnog tužilaštva.*
- 53,47% smatra da upravljačke strukture u udruženjima omogućavaju konstruktivan i proaktivan rad udruženja i njihovog članstva. 21,78% ispitanika je mišljenja da upravljačke strukture u udruženjima „koče“ konstruktivan i proaktivan rad udruženja i njegovog članstva, dok je 24,75% ispitanika “djelomično” saglasno sa ovom tvrdnjom iz razloga što: *većina članova Upravnog odbora ima neograničen broj mandata uz izmišljenu kategoriju članstva u tom odboru po principu „kontinuiteta“; upravljačke strukture nisu dovoljno angažovane na unaprjeđenju aktivnosti udruženja; asistiranje su neuspješnoj reformi pravosuđa VSTV-a i nisu učinile da udruženja budu partneri i korektiv VSTV-u; predsjednik udruženja ne treba da bude predsjednik suda; pod nadzorom su predsjednika suda; sami sebi su svrha; sastavljene su većinom od članova koji obnašaju te funkcije više mandata i nisu spremne za proaktivan pristup; nemaju sluha, kapaciteta i volje za mijenjanje stanja u pravosuđu.*
- 16,16% smatra da ima odlična saznanja i da su informisani o radu i aktivnostima udruženja. Saznanja i vlastitu informiranost o radu i aktivnostima udruženja kao „prosječno“ ocijenilo je 46,46% ispitanika, dok 37,37% ispitanika smatra da su nedovoljno informisani.
- 37,89% ispitanika smatra da članovi udruženja nisu pasivni, dok 62,11% smatra da jesu. Kao glavni razlozi pasivnosti članova udruženja navedeni su: *preopterećenost predmetima i normama; nisu spremni izraziti vlastite stavove; nisu spremni suprotstaviti se većini u tužilaštvu ili udruženju; ne žele preuzimati dodatne obaveze; smatraju da ne mogu ništa promijeniti svojom aktivnošću; nedovoljna inicijativa upravnog odbora za aktivnošću pojedinih ogranaka; nedovoljna informisanost članova*

o aktivnostima udruženja; kompleksnost organizacije udruženja i načina na koji se inicijative razmatraju.

- 98,95% ispitanika smatra da bi udruženja trebala sudjelovati u izradi zakona, pravilnika, kriterija, instrukcija kao i ostalih obvezujućih akata koji se odnose na ocjenjivanje rada sudija/tužilaca i generalno na status nositelja pravosudnih funkcija.

Saradnja udruženja s VSTV-om i institucijama izvršne i zakonodavne vlasti

- 78,95% ispitanika podržava jačanje institucionalne pozicije VSTV-a u okvirima sadašnjih nadležnosti.
- 98,94% ispitanika smatra da udruženje treba da ima aktivniju ulogu u saradnji sa VSTV-om, posebno kada je u pitanju donošenje odluka koje su od odlučnog značaja za organizaciju rada pravosuđa i statusa sudija i tužitelja i jačanje ukupnog integriteta pravosuđa.
- 70,33% ispitanika smatra da je saradnja udruženja s VSTV-om neadekvatna. Kao osnovni razlozi su navedeni: *VSTV donosi odluke bez uvažavanja prijedloga i inicijativa upućenih od strane udruženja; VSTV se ne bavi pravima sudija, samo im nameće više obaveza i administracije; članovi udruženja nisu upoznati da li se uopšte i na koji način ostvaruje saradnja između udruženja i VSTV-a, za šta djelimičnu odgovornost snosi rukovodstvo udruženja, jer se udruženja nisu uspjela profilirati kao ozbiljan partner VSTV-u; VSTV se ponaša kao nedodirljivi i otuđeni centar moći.*
- 80,22% ispitanika smatra da udruženja trebaju insistirati na prisustvu sjednicama VSTV-a.
- 95,60% ispitanika smatra da bi udruženja trebala imati mogućnost da iniciraju određene tačke dnevnog reda na sjednicama VSTV-a.
- Na pitanje na koji način udruženja mogu zauzeti aktivniju ulogu u donošenju odluka VSTV-a koje se tiču organizacije rada pravosuđa ispitanici rangirali ponuđene odgovore kako slijedi:
 1. Dostavljanjem prijedloga i zahtjeva VSTV-u u vezi pitanja od značaja i insistiranju na blagovremenom odgovoru, 62,64%.
 2. Održavanjem redovnih sastanaka sa VSTV-om po pitanjima od značaja, 61,54%.
 3. Udruženja trebaju birati svog predstavnika za člana VSTV-a, 50,55%.
 4. Dostavljanje VSTV-ovih materijala udruženjima radi konsultacija/učešća u donošenju odluka, 39,56%.
 5. Prisustvovanjem na sjednicama VSTV-a, 38,46%.
- 64,44 % ispitanika smatra da saradnja udruženja sa institucijama izvršne i zakonodavne vlasti nije adekvatna. Kao najčešće razloge neadekvatne saradnje sa VSTV-om ispitanici su naveli: *članovi udruženja nemaju informacije o postojećoj i budućoj saradnji niti njenim područjima; izvršna i zakonodavna vlast najčešće ne uvažava mišljenje i prijedloge udruženja; saradnja nije regulisana već je zasnovana na dobroj volji; isti razlozi koji su navedeni u odnosu na saradnju sa VSTV-om; udruženja nemaju povratne informacije u vezi inicijativa koje su dostavljene institucijama na razmatranje;*

udruženja bi trebali da imenuju svoje članove u vladine radne grupe za izmjene zakona i podzakonskih akata bitnih za funkcionisanje pravosuđa.

Članstvo

- 54,55% ispitanika se ne želi da izjasni koji su razlozi nepristupanja udruženju, dok 45,45% ispitanika je navelo sljedeće razloge: *slaba komunikacija sa predstavnikom udruženja i ustanove odakle je ispitanik, neupućenost u svrhu postojanja udruženja, njegove ciljeve i programe kao i dostignute rezultate; udruženja su postala sama sebi svrha i sredstvo njihovim rukovodiocima kako bi imali bolju osnovu za napredovanje.*
- 25% ispitanika se nije željelo izjasniti o razlozima istupanja iz udruženja, dok 75% ispitanika je navelo sljedeće razloge: *nezadovoljstvo radom udruženja; pasivnost članova udruženja u zaštiti tužilačke funkcije i povlađivanje nadređenim tužiocima; nezadovoljstvo angažmanom udruženja u vezi sa pitanjima koja su od značaja za poboljšanje statusa tužioca u različitim sferama, nedovoljna transparentnost rada udruženja i način izbora rukovodstava.*

Etika i integritet pravosuđa

- 56,82% ispitanika ponudilo je neku mjeru za podizanje ugleda pravosuđa putem udruženja. Ovi prijedlozi se uglavnom odnose na: *aktiviranje udruženja u javnom prostoru (saopštenja, javna obraćanja, učestvovanje u debatama, praćenje dešavanja u pravosuđu i blagovremeno i jasno reagovanje u slučaju neosnovanih napada i blačenja nosilaca pravosudnih funkcija zbog njihovog rada na predmetima, informisanje javnosti o uspjesima i dobrim primjerima rada pravosuđa); kreiranje srednjoročnog plana rada udruženja sa preciziranim aktivnostima, nosiocima aktivnosti, rokovima i željenim rezultatima; insistiranje na prethodnoj provjeri kandidata za nosioce pravosudnih funkcija, kao i njihovo adekvatno sankcionisanje za počinjene prekršaje; usvajanje novog kodeksa ponašanja nositelja pravosudnih funkcija; vršenje pritiska na VSTV da se konačno krene sa odstranjivanjem loših pojedinaca iz pravosuđa i zakonitim provođenjem izbora nosilaca pravosudnih funkcija u skladu sa uspostavljenim kriterijima; uvođenje godišnje evaluacije psiho-fizičkih sposobnosti nosilaca pravosudnih funkcija; angažman na jačanju profesionalizma, integriteta, stručnosti i etičkih principa nositelja pravosudnih funkcija, uz ukazivanje na položaj i značaj pravosudnih funkcija u društvu; ograničavanje broja mandata predsjednika sudova; insistiranje na definisanju načina komunikacije između udruženja i drugih institucija; unapređenje unutrašnjih kapaciteta udruženja na način da se u upravljačke organe biraju zainteresovani, aktivni i proaktivni članovi; prisustvovanje sjednicama VSTV-a; pokretanje inicijativa za unapređenje zakonodavnog okvira; ukazivanje na probleme sa smještajem i kadrovske probleme,*
- 57,95% ispitanika smatra da udruženja trebaju pokrenuti javnu i stručnu diskusiju o temi sigurnosnih provjera nosilaca pravosudnih funkcija u BiH radi razumijevanja koncepta i posljedica sigurnosnih provjera, te najboljih i provodivih modela i praksi (uzimajući u

obzir sve specifičnosti bosansko-hercegovačkog sistema), 36,36% ispitanika nema o stava o ovom pitanju, dok 5,68% smatra da to nije potrebno.

- 75% ispitanika smatra da bi udruženja trebala pokrenuti javnu i stručnu diskusiju na temu platnih razreda za sudije i tužioce, uzimajući u obzir, između ostalog, godine radnog iskustva, znanja i vještine, složenost i vrstu poslova koju obavljaju, dok 20,45% nema izražen stav o ovom pitanju.
- 87,50% ispitanika smatra da u zadatke udruženja treba ubrojati obavezu da reagiraju na neprimjerene napise u sredstvima informisanja o pravosuđu.
- 69,32% ispitanika smatra da udruženja trebaju uspostaviti sistem informiranja članstva putem biltena. Ispitanici su prema značaju rangirali sadržaj biltena kako slijedi:
 1. Bilten bi trebao da sadrži informacije o stručnim pitanjima,
 2. Bilten bi trebao da sadrži informacije o političkim odlukama koje se tiču pravosuđa.
 3. Bilten bi trebao da sadrži informacije o aktivnostima srodnih udruženja iz regije i internacionalnih udruženja.
- 50,57% ispitanika ne slaže se sa tvrdnjom da su udruženja podložna neprimjerenim unutrašnjim i/ili vanjskim uticajima, dok je 33,33% ispitanika smatra da je ova tvrdnja djelomično tačna. Kao najčešće neprimjerene unutrašnje i/ili vanjske uticaje na udruženja ispitanici su naveli: *uticaj političara i nacionalne pripadnosti na nosioce pravosudnih funkcija; uticaj medija; uticaj rukovodilaca pravosudnih funkcija, naročito onih nosilaca rukovodnih funkcija koji svoj mandat ponavljaju više puta (udruženja bi trebala insistirati da se zabrane više od dva mandata); uticaj članova VSTV-a; trgovina uticajem; lični interesi rukovodstava udruženja.*
- 34,48% ispitanika smatra da udruženja nisu instrumentalizirana za postizanje ličnih interesa (imenovanja, napredovanja i drugi razlozi), dok se 45,98% ispitanika djelomično slaže sa ovom tvrdnjom.
- 67,82% ispitanika smatra da udruženja nisu u funkciji ili zaštiti etničkih ili entitetskih profiliranih interesa, dok 19,54% ispitanika smatra da jesu djelomično, a kao ključni razlozi su navedeni: *etnička podobnost pri izboru sudija bez uzimanja u obzir ostvarenih rezultata i samim tim što su udruženja podijeljena na entitetska u funkciji su postizanja entitetskih interesa; u mjeri u kojoj udruženja ne prave otklon ili distancu od određenih politika, udaljavajući se od slova i duha zakona, ona jesu u funkciji tih politika i služe podrivanju pravnog sistema i vladavine prava; nisu jer se ne pitaju nizašta.*
- 56,32% ispitanika smatra da je doprinos udruženja u izgradnji i jačanju integriteta i etičnog ponašanja nosilaca pravosudnih funkcija mali. 20,69% ispitanika smatra da je doprinos osrednji, 19,54% ispitanika smatra da je doprinos nikakav, dok samo 3,45% ispitanika smatra da je doprinos udruženja u izgradnji i jačanju integriteta i etičnog ponašanja nosilaca pravosudnih funkcija veliki.

Učešće u reformskim procesima

- 70,11% ispitanika smatra da udruženja sudija i tužilaca u BiH ne igraju konstruktivnu ulogu u reformskim procesima, dok 11,49% ispitanika smatra da je ovo djelomično tačno iz razloga što: *udruženja nisu nosioci aktivnosti, promjena ili odlučivanja; stručna*

zajednica kroz djelovanje udruženja nije najznačajniji korektivni faktor u odnosu na donosioce propisa.

- 86,21% ispitanika misli da je način artikulacije stavova/mišljenja udruženja prema VSTV-u i institucijama izvršne i zakonodavne vlasti nije adekvatan ni djelotvoran. 5,75% ispitanika djelomično se slaže sa ovom tvrdnjom iz razloga jer: *u većini slučajeva udruženja imaju potkapacitirana rukovodstva koja nemaju iskustva, motiva, hrabrosti i znanja da se nametnu kao ravnopravan partner i neko čije mišljenje je bitno; sumnja se da stavovi uopšte i postoje; nedostaje inicijativa, kao i povratne informacije o do sada pokrenutim aktivnostima.*
- 45,99% ispitanika smatra da način rada udruženja ne pospješuje slobodno iznošenje zapažanja/stavova u vezi sa pojavama u pravosuđu i da ne omogućava formuliranje prijedloga za unapređenje rada, dok se 28,74% ispitanika djelomično slaže sa ovom tvrdnjom.
- 80,23% ispitanika smatra da bi dodatno unapređenje koordinacije među udruženjima unaprijedilo rezultate pojedinačnih udruženja. 5,81% ispitanika smatra da je ova tvrdnja djelomično tačna i navodi sljedeće razloge: *potrebno je ujedinjavanje i koordinacija svih pravosudnih udruženja u BiH naročito imajući u vidu uspostavljenu strukturu pravosuđa u BiH; unapređenje koordinacije među udruženjima bi teško unaprijedilo rezultate pojedinačnih udruženja iz razloga što se udruženja ne shvataju ozbiljno bez obzira šta urade.*
- 49,41% ispitanika smatra da ne postoji napredak u radu udruženja okupljenih oko ZKT-a u posljednje dvije godine, dok 41,18% ispitanika smatra da je napredak ostvaren. 9,41% ispitanika smatra da je napredak djelomičan iz razloga: *rezultati nisu osjetni u stvarnom životu i radu nosioca pravosudnih funkcija, par zajedničkih medijskih istupa na neke tzv. dnevno političke teme neće promijeniti stanje u pravosuđu jer svako kaže šta nas briga šta vi mislite i kakav vam je stav s obzirom da se udruženja smatraju nebitnim u procesu donošenja odluka (komentar jednog ispitanika).*
- 85 ispitanika je odgovorila da bi mjere za aktivniji rad udruženja rangirane po važnosti trebale bi biti:
 1. Revidiranje metodologije ocjenjivanja rada sudija/tužilaca, 60,00%.
 2. Ažurno informiranje članstva na web stranicama o aktuelnim pitanjima koja se tiču pravosuđa, 53,94%.
 3. Aktivnija komunikacija sa međunarodnim institucijama relevantnim za pravosuđe (Venecijanska komisija, Europsko udruženje sudija), 43,53%.
 4. Redovne rasprave i razmjena stavova sa udruženjima iz inozemstva (Hrvatska, Srbija, Crna Gora), 22,35%.
 5. Zauzimanje stavova o aktuelnim političkim problemima, istupima i raspravama 17,65%.
- 54,12% ispitanika smatra da je potrebno smanjiti broj udruženja kako bi se ostvarili bolji učinci pri uspostavljanju boljeg statusa nosilaca pravosudnih funkcija i opšteg statusa pravosuđa, zbog toga što se stavovi udruženja u značajnim pitanjima bez valjanog osnova mogu razlikovati. 38,82% smatra da su udruženja operativna i prema potrebi adekvatno štite prava nosilaca pravosudnih funkcija i opšteg statusa pravosuđa, te da je potrebno jačati trenutna udruženja pojedinačno, a sama udruženja će prema potrebi kolektivno ili pojedinačno zagovarati ključne reformske aspekte. 7,06% ispitanika ne slaže se ni sa jednim od ponuđenih prijedloga za unapređenja rada

udruženja, već predlažu da: *udruženja u cilju unapređenja rada obrate pažnju na konkretne probleme i nezadovoljstva sa kojima se sudije susreću u svom radu, putem anketa u kojima bi sudijama bila ostavljena mogućnost da se izjasne koji su to sporni segmenti u pravosuđu (npr. kriteriji za ocjenjivanje, normiranje izvršnih predmeta, propisan godišnji odmor čije je trajanje kraće od istog tog prava datog namještenicima...); treba jačati poziciju udruženja i uvažavati njihov rad kako u cilju zaštite prava nosioca pravosudnih funkcija tako i u cilju poboljšanja općeg statusa pravosuđa; da unutarinja organizacija svih udruženja treba biti osnov za djelovanje prema izvršnoj i zakonodavnoj vlasti i VSTV-u, a i prema javnosti; udruženja trebaju konstatno ukazivati na loš status nosilaca pravosudnih funkcija na osnovnom tj. općinskom i kantonalnom nivou, raditi detaljne i potkrepljene analize trenutnog stanja i dostavljati ih medijima i svim nadležnim organima izvršene i zakonodavne vlasti i VSTV-u radi obezbjeđenja uslova i to. svaka tri mjeseca sa upitom šta ste uradili da se stanje promijeni.*

- 49,41% ispitanika smatra da su kapaciteti udruženja adekvatni potrebama reformskih procesa, 40% ispitanika se ne slaže sa ovom tvrdnjom, 10,59% ispitanika se djelomično slaže. Ključni nedostaci udruženja su: *u upravljačkim tijelima stalno su isti ljudi sa istim stavovima po istim pitanjima; kapaciteti udruženja su skromni i svode se na entuzijazam pojedinaca koji na sebe preuzimaju brojne obaveze uz izrazitu neaktivnost članova udruženja, a trebalo bi da se ima i tehničko osoblje za podršku radu udruženja; za ozbiljan rad udruženja bi trebalo više slobodnog vremena što nosioci pravosudnih funkcija nemaju zbog prevelikih normi; za uspješniji rad bi trebalo povećati kapacitete i raditi na što većem uključenju članova udruženja u reformske procese; pasivnost članova udruženja, a oni članovi koji su aktivni ne mogu pravdati bilo koje odsustvo sa posla kako bi se posvetili potrebama koje nose reformski procesi.*
- Ispitanici smatraju da je za podizanje aktivnosti članstva u udruženjima najbitnije:
 1. Komunikacija rukovodstva sa članstvom 59,04%;
 2. Imenovanje članova u upravni odbor i druga tijela udruženja 57,83%;
 3. Jačanje otpornosti udruženja na utjecaj pravosudnih institucija i/ili drugih aktera 54,22%
 4. Stručni skupovi, okrugli stolovi 42,17%;
 5. Web prezentacije 39,76%;
 6. Uspostavljanje i rad operativnih tijela pri udruženjima 38,55%.
- Prioriteti od značaja rada udruženja u narednih godinu dana su:
 1. 66,25% - očuvanja integriteta sudija/tužilaca u javnosti.
 2. 56,25% - angažman u reformskim procesima u okviru pravosuđa;
 3. 43,21% - učešće u disciplinskim postupcima nosilaca pravosudne vlasti;
 4. 39,51% - organizacija javnih rasprava sa kandidatima za članove VSTV-a;
 5. 38,75% - stručna savjetovanja za praktičan rad;
 6. 38,27% - reakcije na neprimjerne izjave političara, akademskih i drugih javnih osoba;
 7. 35% - obrazovanje i priprema pravnika za sudačku/tužilačku funkciju;
 8. 32,50% uzajamna saradnja pojedinačnih udruženja za praktičan rad i uspostavljanje integriteta;

9. 30% - razmjena mišljenja sa drugim granama vlasti, akademskom zajednicom za praktičan rad.

Kao dodatni prioriteti navedeni su: rad na rješavanju statusa dodatnih sudija (automatski prelazak u status redovnih sudija, uz određene uslove npr. rad na poziciji dodatnog sudije četiri godine); rad na podizanju ugleda suda; smanjenje norme sudaca i omogućavanje kvalitetnijeg obavljanja zadataka; poboljšanje materijalnog statusa nosilaca pravosudnih funkcija na općinskim i kantonalnim nivoima i promjena načina bodovanja pri imenovanjima.

- 77 ispitanika je identificiralo oblasti teme na kojima bi udruženja trebala prioritarno i proaktivno raditi u vezi sa reformom pravosuđa kako slijedi:
 1. Izbor i imenovanje nosilaca pravosudnih funkcija, uključujući proces selekcije pri ulasku u pravosuđe
 2. Revidiranje kriterija za ocjenjivanje rada sudija i tužilaca (pitanje norme)
 3. Izmjena Zakona o VSTV-u (izbor članova VSTV-a)
 4. Revidiranje Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti i reforma UDT-a VSTV-a
 5. Stručno usavršavanje sudija i tužilaca

Dodatne teme: izmjena zakona o krivičnom postupku i krivičnog zakona; izmjena zakona o parničnom postupku; uspostavljanje panela za ujednačavanje različitosti u zakonima na svim nivoima u BiH; uspostava kvalitete sudskih i tužilačkih odluka; uvođenje specijalizacije za sudije po oblastima;